

sygn. akt VII Pa 175/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk (spr.)

Sędziowie: SO Małgorzata Jarząbek

SO Renata Gąsior

Protokolant: Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 lutego 2017 r. w Warszawie

sprawy z powództwa Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w W.

przeciwko M. C., J. B. i K. B.

o zwrot pożyczki

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 września 2016 r., sygn. VI P 115/16

oddala apelację.

SSO Małgorzata Jarząbek SSO Marcin Graczyk SSO Renata Gąsior

Sygn. akt VII Pa 175/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 września 2016 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ zasądził od pozwanych J. B., K. B., M. C. solidarnie na rzecz Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w W. kwotę 3.092,00 zł, przy czym należność tę rozłożył na dziesięć rat miesięcznych: dziewięć kolejnych rat w kwocie 300,00 zł oraz dziesiąta rata w kwocie 392,00 zł płatne do dziesiątego dnia miesiąca, poczynając po miesiącu, w którym wyrok się uprawomocni, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po dniu terminu płatności do dnia zapłaty w przypadku uchybienia terminowi płatności raty. Ponadto Sąd I instancji zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda ustawowe odsetki od zasądzonej w pkt. 1 wyroku, kwoty liczone od dnia 19 stycznia 2016 roku do dnia uprawomocnienia się wyroku oraz odsetki ustawowe od kwoty 2.331,86 zł.

W pozostałym zakresie Sąd Rejonowy umorzył postępowanie oraz zniósł koszty postępowania między stronami. Zasądził także od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 155 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej.

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 20 stycznia 2014 r. powód, tj. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w W. zawarł z pozwaną K. B. umowę pożyczki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w kwocie 10.000,00 zł. Spłata miała

nastąpić w 48 miesięcznych ratach rozpoczynając od dnia 1 lutego 2014 roku. Umowa pożyczki została zabezpieczona przez poręczycieli, tj. J. B. i M. C..

W umowie strony zastrzegły, że niespłacona kwota pożyczki podlega natychmiastowej spłacie w przypadku rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika - pożyczkobiorcy, rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem lub za porozumieniem stron, co było zgodne z ówczesnie obowiązującym Regulaminem Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Regulamin ten stracił moc na mocy Zarządzenia Dyrektora (...) z dnia 20 lutego 2015 roku, a kwestia zwrotu pożyczki uregulowana została w rozdziale IV pkt 10 Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych stanowiącym załącznik do w/w zarządzenia.

W myśl tegoż postanowienia, z chwilą rozwiązania stosunku pracy nie spłacona część pożyczki udzielona ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, podlega jednorazowej spłacie do wysokości pobranej pożyczki.

Z dniem 31 lipca 2015 r. umowa o pracę łącząca strony uległa rozwiązaniu za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę. Dopiero w drodze ugody zawartej przed sądem w sprawie o sygnaturze akt VI P 185/15 strony ustaliły, że umowa uległa rozwiązaniu na mocy porozumienia stron. W punkcie 6 ugody strony zgodnie oświadczyły, że ugoda wyczerpuje wszelkie wzajemne roszczenia obu stron wynikające z przedmiotowego procesu. Umowa pożyczki nie była przedmiotem tamtejszego postępowania sądowego.

Zgodnie z ustaleniami Sądu I instancji, w dniu 10 sierpnia 2015 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty niezwróconej pożyczki, a ta w odpowiedzi wystąpiła o rozłożenie na raty spłaty pożyczki. Powód zaproponował zawarcie porozumienia, na mocy którego pozostała należność zostałaby rozłożona na 12 miesięcznych rat w okresie od 28 października 2015 roku do 30 września 2016 roku. Jednak Pozwana do porozumienia nie przystąpiła, wskazując że w skali miesiąca spłata zadłużenia w kwocie 485 zł jest dla niej zbyt dużym obciążeniem. Jednocześnie wniosła o możliwość spłaty pożyczki na dotychczasowych zasadach. Wniosek został rozpatrzony negatywnie, podobnie jak kolejny wniosek o przeanalizowanie jej próśby złożony 4 grudnia 2015 roku.

Jak ustalił Sąd I instancji, powódka uiściła kolejne raty w wysokości: 208,00 zł za miesiące sierpień, wrzesień, październik oraz listopad 2015 roku, a następnie kwotę 300,00 zł tytułem spłaty za grudzień 2015 roku, styczeń 2016 roku, marzec 2016 roku i 208,00 zł za luty 2016 roku.

Strony przed Sądem I instancji nie kwestionowały istotnych okoliczności sprawy takich jak fakt istnienia zobowiązania w postaci umowy pożyczki oraz wysokości zadłużenia.

Sąd I instancji uwzględniając roszczenie powoda uznał, że w niniejszej sprawie zachodzą okoliczności szczególne, które dają sądowi możliwość rozłożenia zasądzonej należności na raty. Wziąwszy pod uwagę fakt, że zarówno w przypadku pozwanej M. C. jak

i J. B., przymusowa spłata całego zadłużenia jednorazowo, wiązałaby się z uszczerbkiem dla zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a w stosunku do M. C., powód nie zdecydował się wyciągnąć żadnych konsekwencji finansowych, w szczególności nie dokonał choćby potrącenia z wynagrodzenia, Sąd I instancji zdecydował się rozłożyć przedmiotową należność na raty.

Orzekając, Sąd I instancji wziął także pod uwagę zasady współżycia społecznego wyrażone w art. 5 Kodeksu Cywilnego oraz dotychczasową praktykę pracodawcy, który pozwalał spłacać pożyczki w ratach osobom z którymi stosunek pracy się zakończył. W niniejszej sprawie odstąpiono od tej praktyki. Biorąc pod uwagę powyższe jak również mając na uwadze zasady współżycia społecznego, Sąd I instancji rozłożył należność na raty w oparciu o art. 320 k.p.c., uwzględniając przy tym kwestię odsetek należnych w tym przypadku za opóźnienie. Ponadto Sąd I instancji umorzył postępowanie w zakresie roszczenia cofniętego przez powoda na rozprawie w dniu 25 sierpnia 2016 roku.

Wyrok został zaskarżony przez pełnomocnika strony powodowej w zakresie pkt. 2 rozstrzygnięcia tj. rozłożenia należności na raty. Wyrokowi zarzucono naruszenie art. 299 k.p.c.; art. 320 k.p.c. oraz art. 233 § 1 w zw. z art. 299 k.p.c. Powód wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie i zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda

jednorazowej spłaty zasądzonej należności w kwocie 3.092,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Powód wskazał, iż w jego ocenie Sąd rozkładając należność na raty oparł się jedynie na zeznaniach stron przedstawiających swoją sytuację jako trudną, jednocześnie nie wskazał konkretnej wysokości dochodów każdego z pozwanych w roku obecnym i wcześniejszych latach, czym naruszył normę art. 299 k.p.c. nakazującą sięgnąć po dowód z przesłuchania stron dopiero jeśli po wyczerpaniu innych dostępnych środków dowodowych pozostaną w sprawie niewyjaśnione okoliczności.

Ponadto, apelujący zarzucił Sądowi I instancji naruszenie art. 320 k.p.c. poprzez rozłożenie zasądzonego na rzecz powoda świadczenia, co stanowiło w ocenie strony powodowej rażące naruszenie jej słusznego interesu, bowiem Sąd I instancji nie uwzględnił w tym zakresie, że objęta pozwem kwota ma zasilić Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, który gromadzi środki finansowe na pomoc najbardziej potrzebującym pracownikom. Jak wywodzi powód porównując sytuację socjalną uprawnionych do korzystania z ZFŚS z sytuacją socjalną pozwanych, nie można uznać, że istnieje szczególnie uzasadniony wypadek, uzasadniający rozłożenie na raty należności.

Jako naruszające art. 233 k.p.c. w zw. z 299 k.p.c. powód wskazał stwierdzenie Sądu I instancji, iż ściągnięcie całej należności jednorazowo odbyłoby się kosztem zaspokojenia uzasadnionych potrzeb życiowych pozwanych. Wskazał, że powyższe stwierdzenie nie zostało poparte żadnymi dowodami z dokumentów. Sąd I instancji miał nie zbadać sytuacji majątkowej poręczycieli, którzy w ocenie powoda dysponują środkami wystarczającymi do uregulowania należności.

Powód dodatkowo podkreślił, że Sąd I instancji błędnie zastosował art. 5 k.c. poprzez przyjęcie, że rozłożenie na raty płatności w niniejszej sprawie jest uzasadnione względami współżycia społecznego. W jego ocenie fakt, że środki pieniężne pochodziły z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych nie pozostaje bez znaczenia, gdyż trudna sytuacja osób korzystających z tego Funduszu powinna zostać niejako przeciwstawiona potrzebom Pozwanych.

W odpowiedzi na apelację pozwana wskazała, że pożyczka zaciągnięta od powoda została w dniu 6 grudnia 2016 roku spłacona w całości. Przedstawiła także dokumenty potwierdzające tą okoliczność.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje. Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu. Żaden z zarzutów apelacyjnych nie zasługiwał na uwzględnienie.

To strony są obowiązane do wskazywania wniosków dowodowych na poparcie własnych twierdzeń. Strona powodowa była reprezentowana w toku procesu przez fachowego pełnomocnika. To na nim więc spoczywał obowiązek złożenia wniosków dowodowych w celu podważenia twierdzenia pozwanej, że nie jest w stanie dokonać jednorazowej spłaty należności. Nie było przeszkód, aby na terminie, na którym Sąd przesłuchiwał pozwaną na okoliczności dotyczące jej stanu rodzinnego i majątkowego, pełnomocnik powoda zgłosił inne wnioski dowodowe, na przykład z dokumentów, o których wspomina w apelacji. Dopuszczając dowód z przesłuchania strony w trybie art. 299 k.p.c. Sąd Rejonowy nie naruszył tego przepisu. Skoro uznał, że materiał dowodowy nie wymagał uzupełnienia, to przed zamknięciem rozprawy miał podstawy do przeprowadzenia dowodu z zeznań strony. Bierność strony powodowej w zakresie zgłoszenia wniosków dowodowych, nie może skutkować uznaniem, że Sąd I instancji nie dopuścił innych dowodów z urzędu. Postępowanie w niniejszej sprawie jest postępowaniem kontrydiktoryjnym i Sąd działa z urzędu tylko w wyjątkowych przypadkach. Skoro strony nie zaferowały innych wniosków dowodowych, niezasadnym jest także zarzut naruszenia przepisu art. 233§ 1 k.p.c., bowiem Sąd oparł swoje ustalenia na wszechstronnej ocenie materiału dowodowego, nie naruszając przy tym zasady swobodnej oceny dowodów.

W związku z powyższym Sąd II instancji uznał, że Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny. Wobec braku rozbieżności w stanowiskach stron w zakresie stanu faktycznego, słusznie oparł się na materiale odwodowym przedstawionym przez strony.

W stanie faktycznym niniejszej sprawy zachodziły okoliczności umożliwiające Sądowi I instancji rozłożenie na raty świadczenia. Należy mieć na uwadze, że jakkolwiek skorzystanie z kompetencji określonej w art. 320 k.p.c. wiąże się ze skutkami materialnoprawnymi dla stron sporu, to przepis ten ma charakter proceduralny, określa bowiem zakres kompetencji sądu. Sąd I instancji podejmując decyzję w zakresie rozłożenia należności na raty, powinien wziąć pod uwagę szczególnie uzasadnione okoliczności takie jak: sytuacja życiowa stron, możliwości spłaty długu itp. W niniejszym przypadku Sąd I instancji po prawidłowym, jak wskazano powyżej, ustaleniu stan faktycznego ustalił, że sytuacja życiowa pozwanych uzasadnia skorzystanie z kompetencji przyznanych ustawą. Decyzja taka nie stanowi wyjścia poza zakres ustawowo określonych kompetencji. Jednocześnie warto wskazać, że decyzja Sądu I instancji nie doprowadziła do nadmiernego pokrzywdzenia żadnej ze stron. Należność pozwanych względem powoda została bowiem objęta wyrokiem, a rozłożenie jej na raty jedynie nieznacznie i częściowo odroczy materialne jego wykonanie. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że orzeczenie Sądu I instancji odpowiadało prawu.

Na marginesie należy jedynie wskazać, że na dzień wyrokowania przez Sąd II instancji pozwana wykazała, że spłaciła całą należność względem powodowej spółki, więc kwestia rozłożenia należności na raty stała się bezprzedmiotowa.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną

SSO Renata Gąsior SSO Marcin Graczyk SSO Małgorzata Jarząbek